

PATVIRTINTA

Alytaus „Volungės“ progimnazijos
direktoriaus 2023 m. birželio 15 d.
įsakymu Nr. V-60 (1.2.)

ALYTAUS „VOLUNGĖS“ PROGIMNAZIJOS MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Alytaus „Volungės“ progimnazijos (toliau – progimnazija) mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašas (toliau – aprašas) parengtas vadovaujantis Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015-12-21 įsakymu Nr. V-1309, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005-04-05 įsakymu Nr. ISAK-556 (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021-05-08 įsakymo Nr. V-766 redakcija, suvestinė redakcija nuo 2018-03-14), Bendrosiomis programomis, Bendraisiais ugdymo planais bei kitais švietimo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais.

2. Apraše aptariami vertinimo tikslai, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas ugdymo procese ir baigus programą, įvertinimų fiksavimas, vertinimo informacijos analizė, informavimas.

II. APRAŠE VARTOJAMOS SĄVOKOS

3. **Ugdymo(si) rezultatai** – palaipsniui įgyjamos dvasinę, intelektinę ir fizinę asmens brandą rodančios kompetencijos, apimančios žinias, supratimą, gebėjimus ir nuostatas.

4. **Ugdymasis** – dvasinių, intelektinių, fizinių asmens galių auginimasis bendraujant ir mokantis.

5. **Mokymas** – mokinio ir mokytojo sąveika, aplinkybės, skatinančios mokinį kurti savo žinojimą bei patirtį, aktyviai ieškoti ir autentiškai perprasti informaciją, patirti pažangą, siekiant atrasti asmeninę prasmę.

6. **Mokymasis** – aktyvus supratimo, reikšmių, patirčių ir prasmų konstravimo procesas, jau įgytų ir naujų žinių bei patirties siejimas, aiškiai suvokiant mokymosi tikslą ir į jį orientuojantis, planuojant, veikiant, vertinant ir reflektuojant mokymo(si) procesą, pažangą ir pasiekimus.

7. **Savivaldis mokymasis** – mokymasis, per kurį asmuo savo iniciatyva išsiaiškina mokymosi poreikius, keliasi tikslus, planuojasi mokymąsi, susikuria ar pasirenka mokymosi aplinką bei priemones, sau tinkamas mokymosi strategijas, įsivertina pasiekimus ir pažangą.

8. **Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimas** – kriterijais grįstas ugdymosi ir mokymosi stebėjimas ir grįžtamasis ryšys, informacijos apie mokymosi procesus ir rezultatus rinkimas ir kaupimas, interpretavimas ir naudojimas mokymo ir mokymosi kokybei užtikrinti.

9. **Formuojamasis ugdomasis vertinimas** – ugdymo(si) procese teikiamas abipusis atsakas, grįžtamasis ryšys, padedantis mokiniui gerinti mokymą(si), nukreipiantis, ką dar reikia išmokti, leidžiantis mokytojui pritaikyti mokymą, siekiant kuo geresnių rezultatų.

10. **Kaupiamasis vertinimas** – mokinių pasiekimų ir pažangos suminis vertinimas naudojant įvairius galimus vertinimo ir įsivertinimo būdus.

11. **Įsivertinimas** – paties mokinio ugdymosi proceso, pasiekimų ir pažangos stebėjimas, vertinimas ir apmąstymas, nusimatant tolesnius mokymosi žingsnius.

12. **Diagnostinis vertinimas** – vertinimas, kuriuo išsiaiškinami mokinio pasiekimai ir tam tikru mokymosi metu padaryta pažanga, numatomos tolesnio mokymosi galimybės, pagalba sunkumams įveikti.

13. **Apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas** – formaliai patvirtinti mokinio ugdymosi rezultatai, baigus pusmetį ar mokslo metus, pradinio ugdymo ir pagrindinio ugdymo II pakopos programą.

III. MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO TIKSLAI

14. Nustatyti mokinių pasiekimų lygį bei pažangą.

15. Išsiaiškinti kiekvieno mokinio stiprybes, ugdymosi poreikius.

16. Kartu su mokiniu bei jo tėvais (globėjais, rūpintojais) priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi žingsnių, mokiniui būtinos pagalbos.

17. Teikti savalaikį grįžtamąjį ryšį mokiniams ir mokytojams, gerinant mokymo(si) proceso kokybę.

18. Apibendrinti, susumuoti atskiro mokymosi laikotarpio (baigiant pusmetį, mokslo metus) ir mokymosi pagal pradinio ar pagrindinio ugdymo programą rezultatus.

19. Vertinti ugdymo kokybę, identifikuoti problemas ir inicijuoti reikalingus sprendimus.

IV. VERTINIMAS UGDYMO PROCESSE

20. Pradinio ugdymo programoje pirmoje klasėje mokantis mokytojas susipažįsta su priešmokyklinio ugdymo pedagogo parengtomis rekomendacijomis apie vaiko pasiekimus ir individualią pažangą ir užtikrina ugdymosi tęstinumą.

21. Pagrindinio ugdymo programos dalykų mokytojai susipažįsta su kiekvieno mokinio Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašu ir užtikrina ugdymosi tęstinumą.

22. Vertinami mokinio individualūs pasiekimai ir pažanga, nelyginama su kitų mokinių pasiekimais.

23. Kiekvieno dalyko mokytojai parengia savo dalyko vertinimo metodiką ir suderina metodinėje grupėje:

23.1. rugsėjo mėnesį per pirmąją savo dalyko pamoką kiekvienas mokytojas supažindina mokinius su dalyko vertinimo metodika. Aptaria mokinių mokymosi pasiekimų informacijos kaupimo ir jos fiksavimo būdus, vertinimo kriterijus, metodus ir formas;

23.2. dalyko vertinimo metodikos skelbiamos mokomuosiuose kabinetuose.

24. **Formuojamojo ugdymo vertinimo principai:**

24.1. mokytojas stebi mokinių mokymąsi, jų bendradarbiavimą, įsitraukimą, pastangas, mokymosi būdus, sunkumus;

24.2. mokytojas padeda suprasti mokiniui, kas jau išmokta, ko dar reikia mokytis, kaip įveikti sunkumus, kokie mokymosi būdai veiksmingi;

24.3. mokiniai mokosi vertinti vienas kito ir savo darbą, įsivertinti pasiekimus ir pažangą, kelti mokymosi tikslus.

25. **Diagnostinio vertinimo principai:**

25.1. mokytojas, skirdamas vertinamąsias užduotis mokymosi procese, padeda mokiniui išsiaiškinti mokymosi pasiekimus;

25.2. vertinimas vykdomas taikant iš anksto mokiniams žinomus, su jais aptartus kriterijus;

25.3. mokiniui, gavus nepatenkinamą įvertinimą, kartu su mokytoju numato tolesnio mokymosi uždavinius.

26. **Kaupiamojo vertinimo principai:**

26.1. mokytojas sudaro vertinimo kriterijų lentelę, su mokiniais aptaria kiekvieną kriterijų, kad mokiniai žinotų, už ką ir kaip jie bus vertinami.

27. Pagrindiniame ugdyme taikoma vertinimo skalė:

Pasiekimų įvertinimas		Trumpas apibūdinimas
Pasiekimų lygiai	Balai	
Aukštesnysis	10	Puikiai
	9	Labai gerai
Pagrindinis	8	Gerai
	7	Pakankamai gerai
Patenkinamas	6	Patenkinamai
	5	Pakankamai patenkinamai
Slenkstinis	4	Silpnai
Nepasiektas patenkinamas	3	Nepatenkinamai
	2	Blogai
	1	Labai blogai

28. Pagrindinio ugdymo koncentre dorinio ugdymo, žmogaus saugos mokinių mokymosi pasiekimai vertinami „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

29. Fizinio ugdymo mokymosi pasiekimai vertinami pažymiu, išskyrus specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimus (pastarieji vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“).

30. Pasirenkamųjų dalykų mokymosi pasiekimai vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“, pažymį įrašant į atinkamo dalyką.

31. Integruojamųjų programų mokinių pasiekimai vertinami diagnostiniu testu.

32. Pagrindinio ugdymo specialiųjų poreikių turinčių mokinių, kurie mokosi pagal individualizuotą ar pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pažymiais pagal šioje programoje numatytus pasiekimus, atsižvelgiama į Alytaus miesto pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas.

33. Vertinant mokinių pasiekimus orientuojamasi į pasiekimų lygius, apibrėžtus bendrosiose programose.

34. Mokytojai, rašydami pažymį už darbą, kurio užduotys vertinamos taškais, vadovaujasi testų sudarytojų parengtomis lentelėmis, o jeigu jų nėra – šia lentele:

Pasiekimų lygis	Apibendrinimas	Teisingų atsakymų apimtis procentais	Pažymys
Aukštesnysis	Mokinio pasiekimai visiškai atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Puikiai atsako į visus klausimus, teisingai atlieka sudėtingas nestandartines užduotis.	100–91	10
	Mokinio pasiekimai atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Gerai moka dalyką, lengvai atlieka sudėtingas tipines užduotis.	90–80	9

Pagrindinis	Mokinio pasiekimai atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Teisingai atlieka vidutinio sudėtingumo ir sunkesnes užduotis.	79–70	8
	Mokinio pasiekimai iš dalies atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Atsakymai teisingi, be klaidų, bet neišsamūs. Teisingai atlieka vidutinio sunkumo užduotis.	69–60	7
Patenkinamas	Mokinio pasiekimai iš dalies atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Atsakymai be esminių klaidų. Teisingai atlieka lengvas užduotis, bet nesuvokia sudėtingesnių.	59–50	6
	Mokinio pasiekimai iš dalies atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Atsakymuose pasitaiko esminių klaidų. Suvokia tik svarbiausius dalyko klausimus, užduotis atlieka tik mokytojo padedamas.	49–40	5
Slenkstinis	Mokinio pasiekimai nepakankamai atitinka numatomus mokinių pasiekimus. Sunkiai suvokia dalyko esmę, daro daug klaidų, savarankiškai neatlieka lengvų užduočių.	39–30	4
Nepasiektas patenkinamas	Mokinio pasiekimai neatitinka numatomų mokinių pasiekimų. Moka tik nedidelę kurso dalį, daro daug esminių klaidų.	29–20	3
	Mokinio pasiekimai neatitinka numatomų mokinių pasiekimų. Moka tik nedidelę kurso dalį, daro daug esminių klaidų, neturi elementarių įgūdžių.	19–6	2
	Nedalyvavo kontroliniame darbe, neatsiskaitė už darbą.	5–0	1

35. Mokinių mokymosi pasiekimai ir pažanga vertinama sistemingai. Kiekvienoje pamokoje taikomas formuojamasis vertinimas.

36. Mokymosi pasiekimai adaptaciniu laikotarpiu vertinami taikant tik formuojamąjį vertinimą, fiksuojama mokinio daroma pažanga:

- 36.1. visiems mokiniams rugsėjo mėnesio pirmą savaitę;
- 36.2. naujai atvykusiems mokiniams nuo jų atvykimo dienos dvi savaites;
- 36.3. 5 klasių mokiniams rugsėjo mėnesį.

37. Rekomenduojama 5–8 klasių mokinių pusmečių įvertinimus vesti iš tokio pažymių kiekio:

- 37.1.1 savaitinė pamoka – ne mažiau kaip iš 2 pažymių;
- 37.2. 2 savaitinės pamokos – ne mažiau kaip iš 4 pažymių;
- 37.3. 3 savaitinės pamokos – ne mažiau kaip 6 pažymių;
- 37.4. 4 savaitinės pamokos – ne mažiau kaip 8 pažymių;
- 37.5. 5 savaitinės pamokos – ne mažiau kaip 10 pažymių.

38. Kontrolinių ir kitų atsiskaitomųjų darbų vykdymo tvarka ir vertinimas:

38.1. kontrolinio darbo datą mokytojas elektroniniame dienyne pažymi ne vėliau kaip prieš savaitę, suderinęs su mokiniiais ir/ar kitais mokytojais;

38.2. mokytojas apie kontrolinį darbą mokinius pakartotinai informuoja ne vėliau kaip prieš vieną pamoką, supažindina su darbo struktūra, vertinimo kriterijais;

38.3. sudarant kontrolinio darbo užduotis rekomenduojama laikytis eiliškumo: nuo lengvesnių užduočių einama prie sunkesnių, kad kiekvienas mokinys galėtų atlikti nors kelias paprastesnes užduotis ir gautų atitinkamą įvertinimą;

38.4. prie kiekvienos užduoties ar klausimo rekomenduojama nurodyti taškus. Tuomet rašto darbai vertinami pagal tų užduočių vertinimo normas taškais, o po to keičiami pažymiu;

38.5. paskutinę dieną prieš mokinių atostogas ir pirmą pamoką po mokinių atostogų kontroliniai darbai neskiriami;

38.6. likus 2 pamokoms iki pusmečio pabaigos kontrolinių darbų rašyti negalima;

38.7. vieną dieną ta pati klasė gali rašyti tik vieną kontrolinį darbą;

38.8. kontrolinius darbus rekomenduojama ištaisyti ir paskelbti įvertinimus kitoje pamokoje. Išskirtiniais atvejais – įvertinimai mokiniams paskelbiami ne vėliau kaip per 5 darbo dienas;

38.9. būtina organizuoti kontrolinių darbų aptarimo pamokas, jas fiksuoti dienyne.

38.10. daugiau kaip pusei mokinių už kontrolinį darbą gavus nepatenkinamus įvertinimus rekomenduojama kontrolinį darbą perrašyti, atsižvelgiant į klasės mokinių gebėjimų lygį;

38.11. mokiniai privalo atsiskaityti už visus mokomojo dalyko kontrolinius darbus;

38.12. mokiniui sirgus, dalyko mokytojas vaikui padeda individualiai arba jį nukreipia į dalyko konsultacijas. Atsiskaitymo laiką derina su mokytoju;

38.13. išsiaiškinus, kad mokinys be pateisinamos priežasties neatvyko į kontrolinio darbo pamoką, mokinys rašo kontrolinį darbą be papildomo įspėjimo kitą pamoką arba po pamokų. Mokiniui atsisakius rašyti, rašomas nepatenkinamas įvertinimas;

38.14. kai praleistas pamokas teisina tėvai už 1–3 dienas, mokinys už kontrolinį darbą atsiskaito mokytojo nurodytu laiku;

38.15. įvertinimas už atsiskaitytą darbą rašomas į artimiausią pamoką, o pastaboje paaiškinama, už ką parašytas įvertinimas;

38.16. apie 10–15 minučių atsiskaitomąjį darbą ar apklausą raštu/žodžiu nebūtina informuoti iš anksto;

38.17. mokiniai, nedalyvavę apklausoje, atsiskaityti neprivalo;

38.18. darbų patikrinimas gali vykti pasirinktinai: tikrinami visų mokinių ar tik dalies mokinių darbai;

38.19. apklausos žodžiu rezultatų motyvuotas įvertinimas pažymiu pasakomas mokiniui tą pačią pamoką. Rekomenduojama tokio pobūdžio darbus vertinti kaupiamaisiais balais;

38.20. projektinių, kūrybinių ar ilgalaikių namų darbų vertinimo kriterijai yra suderinami ir aptariami su mokiniais;

38.21. už neatliktus namų darbus rekomenduojama taikyti kaupiamąjį vertinimą, vengti rašyti nepatenkinamus įvertinimus.

39. **Apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas:**

39.1. pusmečių ir metiniai įvertinimai turi būti išvedami ne vėliau kaip paskutinę pusmečio ar mokslo metų dieną;

39.2. priešmokykliniame ugdyme vaikų pažanga vertinama nuolat. Įgyvendinus priešmokyklinio ugdymo programą, atliekamas vaikų galutinis pasiekimų vertinimas. Pažanga aptariama su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir parengiama rekomendacija pirmos klasės mokytojui;

39.3. pradiniam ugdyme mokinių pasiekimai vertinami lygiais: aukštesnysis, pagrindinis, patenkinamas, slenkstinis;

39.4. dorinio ugdymo (tikyba, etika) ir specialiųjų poreikių mokinių, ugdomų pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, pasiekimai vertinimai įrašo „Padarė pažangą“ (žymima „p.p.“) arba „Nepadarė pažangos“ (žymima „n.p.“);

39.5. pagrindiniame ugdyme dalykų mokymosi pasiekimai pusmečio pabaigoje įvertinami pažymiu ar įrašu „įskaityta“/„neįskaityta“. „Atleista“ įrašoma, jeigu mokinys yra atleistas pagal

gydytojo rekomendaciją ir progimnazijos direktoriaus įsakymą (jeigu vienas pusmečio įvertinimas yra pažymys, o kitas „atleista“, metinis vedamas pagal paskutinį pusmečio įvertinimą);

39.6. pusmečio įvertinimas vedamas laikantis aritmetinio pažymių vidurkio, dešimtųjų dalių tikslumu ir apvalinamas aritmetiniu būdu (pvz., 7,5 – 8; 7,45 – 7).

40. Pradinių klasių mokinių metinis įvertinimas vedamas pagal II pusmečio pasiekimų įvertinimą.

41. Pagrindinio ugdymo dalyko metinis pažymys vedamas iš I ir II pusmečių pažymių, skaičiuojant jų aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisykles (pvz., I pusmečio pažymys – 7, II pusmečio – 6, tai dalyko metinis įvertinimas – 7).

42. Metinių įvertinimų „įskaityta“ arba „neįskaityta“ vedimas. Dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas įrašu „neįskaityta“ tuo atveju, kai I ir II pusmečio įvertinimai yra „neįskaityta“.

43. Jei mokinys turi dalykų nepatenkinamus metinius įvertinimus, Mokytojų tarybos posėdyje svarstoma, ar jam skirti papildomą darbą, ar kelti į aukštesnę klasę, ar palikti kartoti kursą.

44. Sprendimą dėl papildomo darbo skyrimo, kėlimo į aukštesnę klasę ar palikimo kartoti ugdymo programą, atsižvelgęs į mokytojo ir Mokytojų tarybos siūlymą, įsakymu priima progimnazijos direktorius.

45. Klasės auklėtojas po progimnazijos direktoriaus sprendimo per tris dienas informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) dėl papildomo darbo skyrimo, kėlimo į aukštesnę klasę ar palikimo kartoti kursą.

46. Mokinio, besimokančio pagal pagrindinio ugdymo programą, papildomo darbo (užduočių, suteikiančių mokiniui galimybę parodyti žinias, gebėjimus ir gauti patenkinamą dalyko metinį įvertinimą) apskaita elektroniniame dienyne fiksuojama taip pat, kaip ir dalyko pamokų apskaita: jei mokytojas mokinį konsultavo, įrašomas konsultacijų turinys; jei mokinys mokėsi savarankiškai, be mokytojo pagalbos (konsultacijų) ir nurodytą dieną atsiskaitė už papildomą darbą, dienyne įrašoma atitinkama informacija. Įrašytas papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu įvertinimu.

47. Mokytojai paskutinę I ir II pusmečio (mokslo metų) pamoką organizuoja mokymosi pasiekimų ir pažangos įsivertinimą:

47.1. mokiniai raštu ar žodžiu analizuoja savo mokymąsi, padarytą pažangą;

47.2. mokytojai apibendrina informaciją apie mokinio ar klasės pasiekimus bei padarytą pažangą ir, jei tai reikalinga, koreguoja ilgalaikį planą, programą.

V. MOKINIO ASMENINĖS PAŽANGOS STEBĖSENA

48. Progimnazijos nustatyta tvarka mokinys pildo individualios pažangos stebėjimo ir fiksavimo formas, kurios yra laikomos klasės auklėtojo kabinete.

49. Kiekvieno dalyko mokytojas stebi, fiksuoja, analizuoja mokinio individualią pažangą.

50. Mokinio atsiskaitomieji darbai kaupiami dalyko mokytojo kabinete.

VI. VERTINIMO INFORMACIJOS NAUDOJIMAS

51. Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo informaciją, gaunamą ugdymo procese, mokytojas panaudoja nustatydamas mokinių mokymosi poreikius, pritaikydamas ugdymo turinį individualiai mokiniui, grupei, klasei, aptardamas mokymosi pasiekimus ir pažangą su mokiniais, aptardamas mokymosi pasiekimus ir pažangą su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) per tėvų dienas ar susirinkimus arba pagal poreikį, informuodamas klasės auklėtoją arba kuruojantį pavaduotoją ugdymui.

52. Metodinėse grupėse analizuojami diagnostinių, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo testų, pa(si)tikrinamųjų darbų rezultatai. Priimami sprendimai dėl ugdymo turinio, mokymo metodų ir strategijų, mokymosi užduočių, šaltinių tinkamumo, ugdymo tikslų realumo.

53. Direktorius pavaduotojas ugdymui, vadovaudamasis klasės auklėtojų pateiktomis klasės mokinių mokymosi pasiekimų ataskaitomis, rengia mokinių mokymosi rezultatų pusmečio ir metinę analizę, kurią pristato Mokytojų tarybos posėdžiuose. Esant būtinybei, priimami sprendimai dėl ugdymo proceso koregavimo.

54. Duomenys apie mokinių pasiekimus, gauti atliekant tarptautinius ir nacionalinius mokinių pasiekimų tyrimus, diagnostinius testus, panaudojami informuojant tėvus (globėjus, rūpintojus) ir visuomenę apie bendrojo ugdymo kokybę ir rezultatus.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

55. Su aprašu klasių auklėtojai mokslo metų pradžioje (arba mokiniui atvykus mokytis) supažindina mokinius.

56. Su aprašu klasės auklėtojas mokslo metų pradžioje per pirmąjį tėvų susirinkimą supažindina tėvus.

57. Aprašu vadovaujasi visi mokytojai.

58. Aprašas skelbiamas progimnazijos internetinėje svetainėje.

59. Aprašas pagal poreikį gali būti koreguojamas ir tobulinamas.

60. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo stebėseną ir priežiūrą vykdo progimnazijos direktorius ir direktoriaus pavaduotojai ugdymui.
